

Кривочкіна В. А.,

Лубенська А. В.

група 354, група 353

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Подосиннікова Г. І.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ CLIL У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

В сучасному суспільстві пріоритетними стають питання соціалізації людини в міжнародному та міжкультурному просторі, при цьому володіння англійською мовою (АМ) розглядається як один з інструментів розширення професійних знань і можливостей. У зв'язку з цим виникають нові освітні технології навчання іноземних мов. Однією з таких технологій є CLIL (Content and Language Integrated Learning) [4]. Дана технологія створювалася для того, щоб інтегрувати вивчення іноземної мови та вивчення змісту іншого предмета (наприклад, природознавства, історії чи літератури, психології). Технологія предметно-мовного інтегрованого навчання досить гнучка, вона не висуває жорстких вимог до обсягу інформації та кількості часу, що відводиться на вивчення предметів АМ. Існують також різноманітні моделі використання даної технології, серед яких CLIL-табори, місцеві та міжнародні проекти, занурення та ін. [3]. Технологія CLIL популярна у школах європейського освітнього простору країн і значно підвищує в учнів інтерес до вивчення мов.

На уроках, де застосовується технологія CLIL, вивчення іноземної мови стає не просто завданням, а засобом для вивчення інформації з певного предмета, галузі знання, тож технологія CLIL є актуальною у межах предмету «Англійська мова» в профільній школі. Формування англійської мовної компетентності (АМК) у профільній школі за цією технологією відбувається у процесі вивчення інформації з відповідного предметного профілю: пропускаючи через себе досить великий обсяг мовного матеріалу, що є повноцінним зануренням у природне мовленнєве середовище, старшокласники розширюють свої знання щодо майбутньої сфери професійної діяльності.

Говорячи про особливості використання технології CLIL у формуванні АМК в учнів профільної школи, звернімося до моделі, запропонованої професором Ду Койлом та заснованої на 4 «С»: зміст (content), спілкування (communication), пізнання (cognition) та культура (culture). Ця модель акцентує увагу на тому, що в рамках інтегрованого навчання для успішного опанування змістом необхідні соціальні, культурні, лінгвістичні та розумові процеси [2]. Розглянемо компоненти згаданої моделі.

«Зміст»: застосовуючи конструктивістську модель, учні профільної школи поглиблюють знання через попередній досвід навчання, через різні випадки, проблеми чи ситуації.

«Спілкування»: за методологією інтегрованого навчання змісту та мови вчителі зазвичай говорять мало, надаючи учням активно брати участь у груповій роботі, дискутувати один з одним та з учителем, постійно користуючись іноземною мовою.

«Пізнання»: на уроках CLIL учні не тільки розвивають навички мислення низького порядку, але й застосовують отримані знання в нових ситуаціях, а для цього вони розвивають більш абстрактні, складні та аналітичні навички. Це допомагає учням досліджувати й оцінювати інформацію для вирішення нових, більш складних проблем і ситуацій.

«Культура»: фільтр, через який учень профільної школи сприймає світ. Учень повинен усвідомлювати, яке місце він займає в міжкультурному просторі, розуміти і поважати свою та інші культури. Крім того, кожна дисципліна має свою власну культуру зі своїм змістом, способами спілкування та розумінням світу. Це вимагає від учнів умінь думати та діяти як фахівці певних областей, наприклад, як біолог, географ чи історик.

Ці чотири компоненти взаємопов'язані та однаково важливі для повноцінного сприйняття світу.

Для успішної реалізації цього підходу вчитель та учні повинні опанувати мовні одиниці та відповідні мовленнєві навички (насамперед, лексичні), які є специфічними для кожного предмета. Наприклад, у комплексі вправ із використанням технології CLIL учням класу біологічного профілю може пропонуватися не просто вивчити назви частин тіла тварин, а й ознайомитися з їх функціями, що надалі допоможе виділити загальні ознаки живих істот, що належать до однієї групи [1]. Метою у даному випадку є освоєння матеріалу, а мова – лише засобом.

Крім спеціалізованої лексики учням профільних класів необхідно удосконалювати мовленнєві навички використання найбільш загальних лексичних одиниць і граматичних структур, неспецифічними для однієї предметної області. Як правило, учні профільної школи знайомляться з таким мовним матеріалом під час уроків англійської. Так, наприклад, для опису кругообігу води в природі учням необхідно знати прийменники, а для того, щоб порівняти планети, необхідно засвоїти ступені порівняння прикметників.

Ефективність використання технології забезпечується за рахунок структурування занять у сучасних формах взаємодії викладача та учнів, із застосуванням інноваційних освітніх технологій. Навчаючись принципу «вчися вчитися», учні поглиблюють знання з іноземної мови усвідомлено, ефективно та самостійно, при цьому керуючи процесом іншомовного спілкування, що є основою для формування АМК компетентності. CLIL сприяє більш глибокому розумінню наукових понять, учням легше засвоїти наукові поняття, оскільки розуміння терміна і його співвідношення з відповідним науковим поняттям відбуваються одночасно. У процесі використання CLIL відбувається взаємодія когнітивних процесів, що застосовуються при вивченні іноземної мови та дисципліни немовного циклу, що має позитивний синергетичний ефект, що виражається в розвитку розумових навичок учнів профільної школи та в підвищенні мотивації до вивчення як іноземної мови, так і профільних дисциплін.

Таким чином, впровадження технології CLILу формування АМК учнів профільної школи втілює принципи особистісно-орієнтованого, інтегрованого, функціонального, комунікативно-діяльнісного підходів до викладання іноземної мови, що дозволяє вирішувати ширше коло освітніх завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Barreiro C. Essential Natural Science // Santillana Educación, 2008. – 168 p.
2. Coyle D., Hood Ph., Marsh D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press, 2010. – 184 p.
3. Mehisto P., Marsh D., Frigols M.J. Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education. Macmillan Education, 2008. – URL: <http://hdl.handle.net/11162/64524>.
4. Юрасова Е. С., Горбачева Е. А. CLIL технологія на уроках англійського мови. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/clil-tehnologiya-na-urokah-angliyskogo-yazyka/viewer>
5. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ. Ленвіт. 2013. 590 с.

Крохмальна М. П.

група МАМ-11

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Гарасим Т. О.

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В АНГЛОМОВНІЙ БЛОГОСФЕРІ

Наприкінці ХХ та початку ХХІ століття багато вчених детальніше почали вивчати основні особливості та ознаки гендерних стереотипів, особливо велике значення означеному вищому приділили Т. Ф. Осіпова, О. П. Левченко, А. А. Денисова та О. А. Вороніна.